

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő,
egész évre 8 pengő.

POLITIKAI LAP.

Felelős szerkesztő és kiadó:

DINKOREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dinkoreve Nándor könyvnyomdája Cellőmölkben

ide intézendők a szerkesztőség részéről közlemények

Magyarok Péter-Pálja.

De jó idők voltak azok, amikor úgy jött el Péter-Pál, hogy jóformán nem is beszélünk róla. A magyar ég isteni napstíve megélelte gazdag vetésünket, munkás kezek ünnepi lélekkel learatták és megint volt élet, ami éltesse Magyarországot békés életét.

Jött a háború és mikor elmúlt, elmúlt vele együtt a békebeli élet Péter-Páli élet gyönyörű álma is. Megértünk ugyan túlságosan fizető aranyarattásokat is, de az aranyban nem volt öröm, az arany búzában sok volt a gond konkoly. Előre éreztük aggódo szorongással, hogy a szűretnék még megisszuk a levét, siri fogunk még azért, hogy majdnem örülni mertünk.

A gazda úgy járt a konjunkturájával, mint a túlságos esővel. Adta ugyan az Isten, de nem volt köszönet benne. A fény elmúlt és most minden magyar tájat fekete szemfedéllel takar be a szomorú árnyék. Péter és Pálkor aratunk, de nem tudjuk, hogy mit. Győző gond, bizonytalanság türelmes mártírúsága: ez lesz a magyar búzából, amit megteremtett az ajándékos kedvű természet és a verejtékes emberi munka szent kötelessége. Újság nekünk, örökre gyászosan emlékeztető újság: a Péter Pál-i barázda, amit a magyar gazda homlokára ráncolt a félelmetes jövő.

Tegnap volt a munka, ma van az aratás, de, jaj, mi lesz holnap? Hátborzongató kérdőfel mered a magyar ég, melyre nincs felelet. A gazda szemé a döntő napokon mások volt hova nézzen, de most nem várhat segítségét az égtől, hiába minden áldás, ha áldatlan világviharok forgószela megdöntötte egész évi munkájának hába bőséges kalásztengerét. Néz a magyar élet mai vezetőire, ki is nyul védőkaruk, de gyenge az a ciklonok pusztító haragjával szemben. A katasztrófa szélzugása söpri végig a trianoni tájakat.

Uj fogalmakat aratott számunkra az ideai Péter-Pál. Bolettárol, zöldhitelel beszél az arató, akinek ajkáról máskor pacsirta-kedvvel röppent ég felé a vigás dala. Elhervadt az ének a magyar vidéken, vándormadárként messze tájakra szállt ünnepi kedvünk és ki tudja, mikor jön el a mi várva-várt tavaszunk, amikor a magyarok visszatérkedvvel újra dacos dalokkal aratnak... Mikor támad fel újra a régi élet, a régi Péter-Pál napfényes boldogsága, örömet beharangozó ünnepi ábilata? Álmodni sem mérünk a régi valóságról.

És csak ne nézzünk messzebbre, a csinált határpokon túlra, ahol rab magyarok aratnak rablott földeken, mert akkor sirva kell átkoznunk minden, ami ilyen szörnyűséges aratással vert meg bennünket. Trianoni koldusságunk

mártírgyönyűje madárijesztőnek állított ki bennünket Európa buzaföldejére, de hisszük, reméljük, hogy lesz még olyan aratás, amikor az igazság lesz a kalász és a hazugság elmúl a nagy ítélet cséphadarója alatt.

Magyarok igazi Péter Pálja, fellámasztó aratás, világszerte érik már a vetésed! Hitünk zsolozsmás virágzönyegét hintjük utad elé. És áldjuk azokat, akik az igazságtéves szent aratónapját siettetik napfényes lelkük áldott, érlelő ragyogásával. Legyen meg az ő akaratuk!

Mentőautó beszerzése.

A Vasvármegye napilapból azt olvassuk, hogy Cellőmölk község belép az Országos Mentőegyesületbe és 2000 pengővel hozzájárul egy mentőautó beszerzési költségeihez. A még szükséges összegeket pedig Cellőmölk járás közsegeivel öhajtanák megfizettetni.

Való tény, hogy az utóbbi időben mozgalom indult meg a Mentő Egyesület országos megszervezését illetőleg, de épen a lerogyolt, lezsegyedetett társadalomra való tekintettel ezt a mozgalmat az ország legtöbb városa és községe máris elutasította. Így biztosan tudjuk, hogy Pápa város polgármestere még csak tárgyalásra sem tűzte ki a megkeresést, hanem a 2000 pengős hozzájárulási kérelmet egyenesen elutasította, pedig hát valami külömbég van Cellőmölk 5000 és Pápa 30 000 lakos megyei város között. Mi gazdasági, ipar és kereskedelmileg nullák vagyunk Pápahoz képest.

Tegyük fel, hogy koldusságunk ellenére mégis beszeressük a mentőautót, ezenkívül magunkra vállalunk egy csomó velejáró fenntartási költséget, fizetjük a személyzetet, orvost, mentőszekrényeket szerzünk be, szóval beállítjuk az aparást, meg lesz a nagy flanc, azután pedig nézegethetünk; ölbetett kezekkel várhatunk arra, míg valamikor majd valaki kérni fogja a mentőautót. Ne gondoljuk, hogy annak a mentőautónak kelete lesz. Ne gondoljuk azt, hogyha valamelyik járási faluban valamelyik gazdának a feje, vagy a gyomra fáj, majd a mentőautóért telefonál és fizet egy csomó beszállítási költséget. Aki ezt elhiszi, aki magát hasonló kellemes illúziókban ringatja, csalódni fog. De azt hiszem, csalódni fog mindenki, aki azt hiszi, hogy a mentőautó költségeire Cellőmölk községnek a mai állapotában 2000 pengő kidobni való pénze van.

A mentőautónál előbbrevaló volna a fürdő, vagy egy strandfürdő, hogy ne kellene drága pénzen vidékre járnunk, pénz, időt pazarolnunk, ha néha mégis fürdőző kedvünk kerekedik.

A természet száműzöttjei vagyunk,

sem vizünk, sem erdők nincsen, hol a nyári hőségben menedéket kereshetnénk. Volt egy kis ligetünk, mely valami menedéket adott, ezt hozzá nem értő keszek kiirtották, tűzhányták a kifejlődött szép árnyas fákat.

Szivesen áldozunk olyan célokra, melyek a lakosság szempontjából hasznosak, de ok nélküli terjeszkedésre, tulengő adminisztrációkra nem lesz több pénzünk.

Egy kösterhek által enyjtett polgár.

A Griff-kertben minden este Jazz-zenekar hangversenyez. Belépő nincs.

Gabona-központokat létesít a kormány.

A magyar gazdasági megegyése, az általuk termelt mezőgazdasági termények lehető legjobb értékesítése érdekében sok mindent megpróbáltak már, de sajnos, a mezei termények, de főleg a buza és rozs külföldi értékesítése nagy nehézségekbe ütközik azért, mert a kereskedők által a piacokon kicsiben összevásárolt gabona minősége nem üti fel azt a mértéket, melyet a külföld megkíván a beszállított gabonától.

Igy a magyar gabona (főleg a buza) sok esetben minőségi kifogás tárgyát képezi már a határállomásokon és ha mégis áteresztik a határon, a legtöbb esetben nagy buzatermelő külföldi államok régen

sen segítettek is. Hogyan? Felállították a gabonaközpontokat és a gabonát nagy vidékekről ezekben a központokba szállították össze, hol azt kiüzítják, fajszerint kiosztályozzák és a legjobb minőséget azután kiviszik külföldre, a silányabbat pedig belföldön értékesítik.

Az ilyen műveletekkel azután valóban megegyítik a gazdasági közönséget. Itt találja meg azután számitását a kormány, a gazda egyaránt, mert az így megüzített gabonát jóval magasabb áron lehet értékesíteni és egyetlen esetben sem fordul elő a sok kellemetlenséggel, sok felesleges kiadásokkal, zaklatásokkal járó anstand.

A nagy buzatermelő Argentína és Kanada ismerték föl legelőször a bajokat és elejét véve a további kellemetlenségeknek, felállították a gabona poolt. Igen bő keretek kellenének ahhoz, hogy a pool jelentőségéről bővebben beszéljünk, azért csupán csak azt említjük meg, hogy a pool gabonaközpontjár féle intézmény és mióta ezt felállították a fenti államok, azóta meghódították az egész világot a buzájukkal. Ilyen intézmény nekünk, mezőgazdasági államnak

Folyósítunk 7 és fél százalékos egyéves lejáratu EXPORT-kölcsönt és 8 százalékos hosszú lejáratu kotelevvény kölcsönt.

A Celdömölki Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja, Igazgatósága

mm. és súlya 25 gr., a kétpengősök átmérője 27 mm. súlya 10 gr. A Magyar Nemzeti Bank az 1928. november 1-iki kelteű öpengős bankjegyeket 1930. június 25-til forgalomból kivonja. Ezzel együtt 1930. december 31-ig, becsesítésre 1933. december 31-ig fogadják el a Nemzeti Bank e-bankjegyeket, melyeknek beváltására vonatkozó kötelezettség ezzel az időpnttal megszűnik. Az új két és ötpengős érme már városunkba is eljutottak. Kíváncos volna ebben a szűkös világban, ha mindenkinek elegendő jutna belőle.

Üszóverseny. A Magyar Üszó Szövetség Papán az adatai strandfürdő versenyszorodárában ma délután 4 órai kezdettel országos nyílt üszóversenyt és bemutató vízipólo mérkőzést rendez. A kisbimbó meddőben verseny aatt is lehet fürdő.

A földmivélségi miniszter megkönyöni a mész eladását. A földmivélségi miniszter a mész adás véli megkönnyítése érdekében felhívta a vállalkozó aspanjait, hogy utasítsák a közsegi előjárásokat a következő közhírra tételre: Ajánatos, hogy a meztermeők eladásra szánt mészételeket, lehetőleg fűtke szerint megvásárolva, az arak felütötésével közből az értékes kerületi méhészeti felügyelővel, hogy a venni szándékozót a tekintetben utabga itthassa.

1 liter fehér óbor 60 fillér, 25 literen felüli vételnél 50 fillérről kapható Marton Pál börtormelőnél Celdömölki Rákocsi uca 34.

Keszthelyen tengeri fürdőkre emlékeztető strandfürdő épült. A díszes, a modern, a szomszárban, finom fornyó fürdő folyó hó 29 én, ma vasárnap nyílt meg ünnepélyes körtek között. Ez alkalommal fényesen kivilágított a kezshelyi partot, a Huliam és a Biliófi strandok. A Szigliget nevű hajó ezután állandóan Keszthely kikötőjében borgonyoz és már 30 személyvel indul. Izzan örülünk a Balaton-part újabb fejlődésének.

Epe- és májbetegségeknél, epék és a májbetegségeknél a természetes Ferec József keserűvíz a hasi szervek működését élethebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok bizonyítják, hogy az ottani ivókura különösen hatásos, ha a Ferec József vízet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk. A Ferec József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

A celdömölki m. v. futóház leépítése. A celdömölki futóház leépítése a befejezéshez közeledik. Nem messze van már az az idő, mikor a teljes leépítés bekövetkezik és csak a romok maradnak meg a helyén. A tömeges áthelyezések már megkezdődtek és ha ezt az iramot megtartják, úgy hamarosan bekövetkezik a futóházi személyzet szétszórása. Nemrégben még olyan hangokat hallottunk, hogy legalább egyelőre csak azokat a futóházi alkalmazottakat helyezik át, kiket nem köt ide semmi, tehát akiknek nincsen házuk. A most áthelyezettek között már olyanokat látunk, kik házigazdák. Áthelyezték tudunk azierint a következőket: Schmidt Pál, Radó és Gombköt közmondóvezetőket Tapolcára, Tólos János, Koroknai István, Müller Ernő, Bask György, Behm János közmondóvezetőket Tapolcára, Tulok Sándor, Mészáros Imre közmondóvezetőket Jutasra. Ambrus István közmondóvezetőket Ajkára helyezték és még 8 munkást másbóra. Természetesen, a tömeges áthelyezés magával hozza az adminisztráció (irodai és vezetők)

személyzet áthelyezését is és kijátas van re, hogy a celdömölki futóházfőnökségből rövidesen futóházi vezetőnek lesz. Ezzel a most felsorolt áthelyezésekkel kb. 80 telekszámmal csökken közsegi lakossága. További áthelyezések várhatók.

Tűzesetek. Folyó hó 23-án reggel kigyuladt dr. Berzsenyi Ádám földbirtokos tulajdonát képező, jelenleg koltai Vidos Dániel bérletében levő Rózsa majorban egy birkaalkali kapcsolatos szekerszín. A szekerszínben volt eraktározva a régi bérletnek, Spitzer testvéreknek többféle gazdasági eszköze, amelyek elégett. A tűz okozóját a csendősség kiromozta Kovács János Rózsa-majori lakos személyében. Kovács a p. j. b. b. pipázgatót, majd az ezt pipát kabátja alá tette, melytől a szalma tüzet fogott. Kovács közben elaludt és csak akkor ébredt fel, mikor már a szalma lobogva lángolt elgett. Kovács elvett az eljárást megindította. — Úgyancsak folyó hó 23-án gyuladt ki egy kisebb szalmakész Átsócsagon özv. Kóntornán, mely szintén légett. Hogy a két tüzből kifolyólag nagyobb szerencséségek nem történtek, részben a tüzoltos ebersegének, másrészt a szélmentes, csendes időnek köszönhető.

Emergő verseny. A nagy és állandó érdeklődése van tekintettel az Emergőpenval kapcsolatos orszagos Emergő verseny pályázatának határidejét a vezetőség 1930. aug. 31-ig prólongálta.

A Kuria ítélete az utazási költségről. Eddig az volt az általános bírói gyakorlat, hogy a tisztviselőnek joga van a felvett utazási költségekből valamit megtakarítani, ha igényeit leszallítja. Most azonban a Kuria szakított ezzel a gyakorlattal és egy tisztviselő esetében vimondotta azt, hogy az az alkalmazott, aki a tényleges kiadásoknál nagyobb összeget számol el, a főnök bizalmával visszaél és így rővön hajállyal elbocsátható.

Jelentések az aratásról. Mayer János földmivélségi miniszter az összes lörvényhatóságokhoz rendeltet küldött, melyben utasította a városok és községek vezetőit, hogy aratás megkezdéséről azonnal legyenek jelentést a földmivélségi miniszterium munkájú osztályának. Egyben elrendelte, hogy az aratás folyamán esetleg felmerülő mozgalmorról a azok osairól, valamint a mozgalmakkal kapcsolatos intézkedésekről távirati úton tegyenek a hatóságok a földmivélségi miniszternek jelentést.

1 liter fehér óbor 60 fillér, 25 literen felüli vételnél 50 fillérről kapható Marton Pál börtormelőnél Celdömölki, Rákocsi uca 34.

Az 1930-31. tanévi beiratasok a helykeli állami polg. iskolákban. A rendes tanuló beirasa június hó 30-án (hétfő) és július 1 és 2-án (kedd-szerda) történtik délelőt 8-tól fél 12-ig. A szeptemberi pótbéiraskor csak a javítóvizsgálatot tevő tanulók vehetők fel. A beiraskor minden tanuló szülőjének kíséretében tartozik megjelenni. Akik először irratkoznak be, hozzák magukkal elemi iskolai bizonyítványukat vagy iskolai értesítő könyvecskéjüket, születési anyakönyvi kivonatukat és újratalási igazolványukat. A már mult tanévben is ide járt tanulók csak a polg. iskolai bizonyítványukat hozzák el beiraskor. A beiraskor fzetendő díjakat az iskola hirdető tábláján közli az igazgatóság. Tandíjmentesség kérvények a kir. tanfelügyelőséghez címzve, a beiraskor adandók be az igazgatónál az új keletű megényegéi bi

kelésével. A jövő tanévtől kezdve közalkalmazotti tandíjkezdvezményit csak azok a tanulók kaphatnak, akik beiraskor az igazgatónál atyuk hivatali főnökségtől bizonyítványt és a közsegi előjáráságtól új keletu vagyontalanisági bizonyítványt adnak meg. Mian az I. osztályba csak korlátozott számban vehetők fel a tanulók, a helykeli szűrés lehetőleg az első napon irassák be gyermekeiket, mert később a vidéki tanulók felvételé uan esetleg férőhely hiányában már helykeli tanuló nem vehető fel.

Megjelent a Színhazi Élet nyaralási száma. Jozsef Sándor hetilapjának legújabb számát a nyaralásnak szánta. Farkas Imre ad benne hasznos nyári tanácsokat. Felsorolja,

pusztákat, örök, szőcsérek és szőcsérek hüt töltik a nyarat. Karinty Frigyes remekül szervezett expedíciója eléll felfedez a Balatont, Lukatos László megírja, kik nyaralnak Pesten és kik, hoi strandolnak. Pampus cikk számol be a Operaház hajókirandulásáról. Ragyogó kepekben elevedik meg az olvasó előtt a hollywoodi strand, Kálmán Jenő „Omzski rendezés címmel regényének folytatása. Haromfelvonásos és egyfelvonásos színdarab, 32 oldalas gyermeklap, kotta és képeslevezetőlap, érdekes novellák és cikkek teszik gazdaga a Színhazi Élet legújabb számát. A Színhazi Élet egyes számainak ára 1 P, negyedévi előfelvelet: 10 P. Kiadóhivatal: Budapest, VI Aradi-ucca 10. szám.

Tisza Kálmán.

Politikai és publicisztikai tanulmány.

18) Irtá: Vácony Tamás.

Két nagy fordítás foglaltatik ebben a beállításban. Az egyik az, hogy mihelyt Tisza magasba jutott, szárazra menekült nemzeti követelése elől. Ha ilyen jellemtelen lett volna Tisza, magasba juthatott volna már 1867-ben, de nem fogadta el a miniszterséget, még 1874 március 10-i kihallgatása után sem, mert mint küssingoni levelei is bizonyítják, nem akart hallani közsegi követeléseit teljes elvételről és csak az ország összes lakosságának vesztélye birta őt red ezeknek elhagyására. Valótlanság az is, mintha Tisza mutatta volna meg, hogy „a nemzet nem eöl, hanem eszékaf. Éppen megfordítva a dolog. Az ő hiszsgától mentes önfelelőző és önállóan magartatása adott példát arra, hogy a nemzet nem eszékaf, hanem eöl és ellenfeleinek a példája mutatta, hogy a nemzet érdeke teljesen eltorpült és eszékafé aljasodott le egyegek népsertség hajhászó politikája miatt. Jól mondja Asbóth János, hogy „a magánember a legrosszabb esetben is csak magamagát áldozza fel elveinek és ehhez mindenkinek joga van; de az államférfi esetleg a hazát áldozza fel elveinek és ehhez nincsen joga senkinek sem.” De bármiként bizonyítjuk is, azonban mi ennek a tételnek igazságait, az ködségtelen, hogy a magyarság mindig talált olyanokra, akik a fordú következtetéseknek amogy sem nehéző munkáját helyette elvégzték. Ezeknek egyike Cs. andy Sándor volt, aki 1885. február 6-án a képviselőházban az „Ausztria-Bécs és az átkos közös ügyek fertőjében feterengő Tisza Kálmán-nak hitbegrágyoltsága és árulási-átte vette szemére. E jelentéktelen felszólalást csak azért említjük itt fel, mert az ő beszédjére adott válaszában világította meg Tisza Kálmán a igazságtáiban sokat támadott lelkiismeretiheli fel fogását közsegi programjának feladásáról. „Egyre kell csupán reflektálnom — mondotta ekkor Tisza — ami beszéskötésébe szokott hozatni többekkel, de

1) Asbóth János I. m.

talán előszörban az én csekély személyemmel. Azt mondják, hogy a közérkölcök romlásának jele, ha valaki politikai nézetét változtatja. En t. képviselőház egész nyugodtan megmondom erre nézve véleményemet. Ha valaki anélkül, hogy nagyfontossággal eszmények jöttek volna közbe, bármely cél elérése végett politikai nézetét változtatja, az hitvány ember; aki azonban bekövetkezett fontos események során meggyőződik arról, hogy vagy nézete nem felel meg, vagy az új, melyen aludt nem hasznos, de káros a közügynek és azt bevallani nem meri, az saját újat, saját következtetéseit látszatát a közjóknak helyezni főlébe és rossz hazafi. És nézzék meg Önök, kik azok, akik, ha körülöttük az eszmények változnak, nem változtatják nézetüket? Hány ember — nem akarok évszámot mondani — hány ember, aki egy évnek marciában még a legjobbalibb és decemberben már a forradalmi zászlót tűzi ki? Nem változtatják-e ezek politikai nézetüket? En azt gondolom, nagyon változtatják. Meglehet a bekövetkezett események indokolják ezt és akkor senki sem fogja őket megtámadni, (Csanády Sándor: Ezzel nem menti ki magát!) En t. Ház, mentse magamat nem is akarom, de akarok tiltakozni azon felelőtlenség ellen, hogy a politikai nézetváltoztatás minden esetben az erkölcsiségnek hanyatlását mutatná. Tudom én azt, hogy ezelőtt is eztendővel mit mondtam, tudom azt is, hogy azóta mi tettem. Elvállalom mindenikért a felelősséget Isten és ember előtt, mert lelkeim azt sugja, hogyha másként tettem volna, maradhattam volna következetes Tisza Kálmán, de lettem volna rossz hazafi.

VI. A kormányelődés és az első két nehézség.

I. Tisza Kálmán győzelme az új választáson.

A Wenckheim kormány mindjárt a költségvetési vita során nagy diadalt aratott a nemzetiségi kérdésben. A Nemzeti Szövetségnek nyújtandó segély feltevével Militics Szovetozár az Összeg Ürletét javasolta, hacsak az újrvidéki szerb színház részére is nem jutnak kormány megfelelő javadalmazást. Tisza Kálmán nemcsak rendkívüli nagy erélyességgel válaszolt Militicsnek, hanem rövid idő alatt bezaratja a szerb matricát is. »Az egész ország tapsolt Tiszának s rövid idő alatt ő lett az ország legnépszerűbb embere.«¹⁾

Ezt a népszerűséget tényekkel bizonyította a nemzet, amennyiben a legutóbbi választások keresztülvitele után a Tisza Kálmán partja-329 mandátumot kapott. A fuziót tehát szentesítették az ország. E fényes győzelem után 1875. október havában Tisza átvette a miniszterelnökséget. Wenckheimtól és őt a részére fenntartott Felsője személye körüli miniszteri székbe tiltotta. Azt a 329 képviselőt, aki a Tisza-szálójára alatt csoportosult, nem valamely világméretű kérdés, nem a liberális eszme, hanem a vezérnek az ország megmentésére irányuló vállalkozása bírta egyesülésre. Az elvek szerint való csoportosulás a parlamentben elmaradt most is, mint 1867 ben. A pártot szabadelvűnek hívják, de az országgyűlésen nincs partja a liberalizmusnak, csak Tiszának van és csak később, az egyházpolitikai éra idején lesz jelzővé a szabadelvűség a pártban, de a főszerepet benne akkor már nem az idealizmus, hanem a taktika játsza. A konzervativizmusnak is vannak a fuziókon hívei, az országgyűlésben, de a Sennyey pártját még sem hívják konzervatív pártnak, hanem csak jobboldali elleneknek, ami nem jelöl irányt és elvet, hanem csak helyzetet, pedig egy part nem lehet természeténél fogva kormánypárt, vagy ellenek, hanem aszerint kell igazodnia és magát elneveznie, ahogyan elvei a kormányzatban érvényesülnek, vagy abból kifaradnak. Am Sennyey Pálnak nagy elméje mellett sem sikerült a magyar konzervatív párt hagyományát olyan meggyőző alakba önteni és azzal olyan elvet megjelölni, hogy vele nyíltan sikrássá lehessen, mert a konzervatív partnak aulikus és nacionalistának kellett volna lenni, csak hogy ez az állapont a Habsburg uralkodni álló Magyarországon organikus-lehetetlenség volt,²⁾ ezért nem-lehetett

1875-ben a parlamentarizmus konzervatív pártot megalakítani.

A konzervatív és liberális elnevezések különbözően tartalmaznak is voltak már a fuziókor és nem felejték ki azt, ami ezeket a politikai áramlatokat jellemezte. A szabadelvű párt elnevezése nem képezte egy ilyen irányú politika inangurálásának szükségét, a konzervativizmus pedig, mint párt már akkor elkötött, midőn a porosz-osztrák háború idején azt mondotta Andrassy Gyula a neki antipatikus Sennyey Pálnak: »Menjeteik, hogy helyetkebe jöhessen a modern Magyarország. De csak mint párt tőnt el a konzervativizmus a fuzió előtt a közélet teréről; a képviselőházban azonban, sőt magában a szabadelvű pártban később is sok konzervatív ember volt,³⁾ a főrendiház pedig majdnem kizárólag konzervatív elemekből állott és ezek hagyományos szellemökből kifolyólag a hatalommal tartottak. Tisza Kálmánban volt elég taktikai ügyesség, hogy ezt a csatlakozást valami tulságos liberális politikával magától el ne idegenítse, hanem inkább bizonyos szintelenséggel a kapcsolatot azzal szorosabbá fűzze. És ez nem is tőközött nehézségre, mert a konzervatívok sem fogadták ellenszenvesen a Tisza vállalkozását, sem az alsó, sem a felső táblán. Imponált nekik ez a furfangos kalvinista nemes, aki tulajdonképp le sem mondott február 3-i sorsdöntő beszédében közjogi következtéseiről — legalább abból a formaszorinót lemondást kibelfezni lehetetlen volt, — mégis a békés kormányzat részpartijába vezette a forradalmár alföldi magyarságot. De imponált nekik Tisza azzal is, hogy erős kezzel ragadta meg a vezetést, felismerve, amit a Deak-párt nem tudott felismerni, hogy t. i. az ország konszolidációjának egyedüli feltétele egy egységes és erős parlamentű többség megalakítása és egyttartása, mert csak ezzel valószínűleg meg a kiűzőlő nagy feladat: az államháztartás rendezése, a nemzetiségi igazgatások leszorítása és az állameszme tőrfoglalása. Konzervatívoknak, liberálisoknak, főrendeknek és képviselőknek egyaránt imponált tehát a Tisza Kálmán vállalkozása. Mindenki látta, hogy feladata még emberfelelőbb és népszerűtlenebb lesz, mint elődjei volt, de azt is látta mindenki, hogy Tisza keményebb fából van faragva, mint elődei voltak.

2. Az első nehézség.

Az 1876. évi költségvetés csak 10 millió forint deficitet mutatott és Széll Kálmán pénzügyminiszter egy 300 millió forintos járadéköltségre feltevére is indítványt tett a Házban, a konzervatívok mégis elégedetlenek voltak a költségvetéssel. Zichy Nándor illuzo-

helyeselte a szélsőbalnak azt a felfogását, hogy a közös ügyi kérdások lezárítása nélkül egyensúly-helyre nem állhat, Sennyey Pál pedig a honvédség feloldására is hajlandók mutatkozott, de vele szemben a közvélemény Csernátnyal tartott, aki azt mondta, hogy a honvédség megszűnése a nemzet gyásznapja lenne. A kormányzat ekközben az 1868 ban 10 évre megkötött vám és kereskedelmi szövetség megújításáról is gondoskodnia kellett. Az egységes vámterületnek, a fogyasztási adók egyenlő szabályozásának, a közös jegybank királtságának, a közösügyi kvóta megállapításának sehez kérdesei mind az új kormány vállaira neheztek. Széll Kálmán pénzügyminiszter mindazonáltal ráért arra is, hogy az országban okos vasuti politikát alapon meg. Móricz Pál hitva fel a figyelmeztetés arra, hogy mivel a Kassa-oderbergi vasut Kassán át, az Északkeleti vasut Kassánál és Szerencsénél, a Keleti vasut Nagyváradnál, az Első Erdélyi vasut Arádnál, az osztrák államvasut Ceglédnél s végre a Magyar Államvasut Miskolcnál érinti a Tisza vasutat, illetve szakítja azt ketté, ennélfogva lehetetlen Magyarországon addig vasuti politikát csinálni,

¹⁾ Viszont Sennyey Pál egyénisége is sokakat vonzott, akik nem voltak konzervatívok, mint pl. báró Lipthay Bélát, Bethly Ákóst és Kállay Benjámin, ²⁾ A Nemzeti Kaszinóban beszélgettek először erről a kérdéstről, aztán Széll Kálmán annyira érdekelte a dolog, hogy a következő levelet írta Móricz Pálnak: Bp., 1876. jun. 12. Kedves Barátom! Sürögő beszédem van veled. Kérlek, sziveskedjél ma felkeresni, 6-8 óráig hivatalomban vagyok, azontul a városrészben 8-ig, 8-9-ig pedig Redoute előtti kioszkban találsz. Hívd Széll.

mig ennek a vasutnak a részvényei a magyar állam kezében nincsenek. Széll Kálmán ártérve a figyelmeztetést, az európai bőrzéken összevásárolta a Tisza-vasut részvényeit és ezzel az ügyes pénzügyi manőverrel nagy tekintélyt szerzett az országnak külöldön, idebent pedig letette általa a vasut államossításának alapkövét. (Folyt. köv.)

Aranyérmé és az evvel járó bédulálás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és az eddélési rohamoknál a természetes »Ferenc József-késővíz« használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakrabban teljes gyógyulást eredményez.

Pályázati hirdetés.

A Celdömölki Hitelszövetkezet Igazgatósa azonnali belépésre

hivatali altisztet

keres. Ezen állást elfoglalni akarók — lehetőleg fiatalabb nyugdíjasok — személyesen jelentkezzenek a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében, hol bővebb információt kaphatnak.

üzemképes, keveset használt

Fordson traktor

azonnal olcsón eladó. Király Ferencnéli Duka, Göncy-pusztá

Eladó ház.

Gazdakodásra kiválóan alkalmas ház Celdömölkön a Sorompó-uccában azonnal eladó. A ház mellett még másfélhold szántóföld van. Pajta, istálló, sertésólak mind jókárban Vanni szándékozik értékesíteni Bernáth Jánosnéval.

Villanyt és csengőt olcsón, garancia mellett

részletre is szerelek. A legmodernebb ernyők és csillárok új üzletben (Városháza épületben) jutányosan beszerezhetők. **KOZOR DANIEL** rádió és villamosági szaküzlet Celdömölk. Telefon 30.

Eladó szántóföld.

Celdömölkön 12 hold elsőrendű szántóföld azonnal eladó és a Petőfi-uccában kb. 250 négyzetögl ház hely pajtával, esetleg pajta nélkül is eladó. Bővebb értesítés nyerhető: **Baross Imre Celdömölk.**

Hirdessen a Kemenesaljában.

bámulat e nyának M... és lerak... zódés...
 mélyek... jutalel... talék...
 házanyt
 biztoss... megjel...
 nyujtok...
 ügyany...
 Tisztelt...
 kérését... meg...
 e lábiz...
 mulatos...
 mérv...
 sen meg...
 használ...
 magolá...
 Az áll...
 is meg...
 ható sz...
 delkör...
 Látis...
 előt...
 illian...
 vagy...
 a képv...
 Azok...
 lveken...
 gyűbb...
 köz...
 megáll...
 osszger...
 a minap...
 tesen...
 zatali
 O.S.I.J.
 El...
 Celdöm...
 szám al...
 és a sz...
 nal el...
 ben ér...
 Uj...
 Ezen lap...
 10%...
 inkból...
 az Uj...
 megall...
 jegyek...
 kerj...
 k...
 előnd...
 kel. Tok...
 szoba...
 három...
 Park...
 szemben...
 oldala...
 jegyek...
 kerj...
 k...
 előnd...
 kel. Tok...
 szoba...
 három...
 Park...
 szemben...
 oldala...